

L'ANELLA CULTURAL DE L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

Codissenyem una xarxa cultural
activa per a la transformació social

Dissabte **20 de novembre**
Plaça de l'Església
i Museu de la Vida Rural

#laculturatransforma

MUSEU
VIDA RURAL
L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

Informe de resultats

L'Anella cultural de l'Espluga de Francolí

Codissenyem una xarxa cultural activa per a la transformació social

Workshop mūtāre

Dissabte 20 de novembre de 2021

Versió resumida de l'informe de resultats

Què és mūtāre

mūtāre és un espai de diàleg, reflexió i acció sobre com la cultura transforma la societat. És un espai d'intel·ligència col·lectiva que proposa continguts i eines per fer que els projectes culturals i educatius incrementin la seva capacitat de millorar la vida de les persones.

mūtāre és una metodologia per repensar-nos, un espai més necessari que mai per trobar respostes creatives als nous reptes socials i culturals. mūtāre és cultura i és transformació social.

mūtāre l'Espluga de Francolí: el repte

Codissenyem una xarxa cultural activa per a la transformació social

Dissenyem les dinàmiques de coordinació entre els agents i equipaments, en el marc de l'Anella Cultural de l'Espluga de Francolí que comença a caminar amb un primer repte compartit:

Orientar la xarxa a la ciutadania, aprofundint en les dificultats que aquesta es troba per accedir a l'oferta cultural i definint estratègies per promoure l'accessibilitat de la mateixa.

L'Anella cultural de l'Espluga de Francolí

L'Anella cultural és un **projecte que vincula els diferents actius locals i equipaments culturals del municipi per dissenyar un espai de coordinació, intercanviar coneixements, experiències, potencials, dinàmiques i accions per la transformació social des de la perspectiva local.**

L'Anella cultural compren tot allò que es genera en l'àmbit de la cultura a l'Espluga, amb quatre punts referencials i perimetrals, el centre cultural del Museu de la Vida Rural, els equipaments municipals d'arts escèniques i públics, les Coves de l'Espluga i l'entorn natural. En un **binomi de cultura-natura.**

Objectius:

- Recuperar totes les dimensions de la cultura com a bé públic al municipi.
- Dissenyar una eina de cohesió social, que articuli un espai de treball compartit.
- Articular:
 - Una xarxa activa d'institucions, grups i col·lectius que treballa des d'un concepte compartit sota el binomi Cultura-Natura.
 - Una xarxa cultural entre iguals, oberta, democràtica, horitzontal i distribuïda per la transformació social i local.

L'Anella neix sobre la base de l'existència, ja actualment, d'un treball coordinat entre entitats i institucions del municipi. I es vol fer un pas més, des de la **voluntat d'aprofundir en el treball en xarxa i el marc de cooperació, enfocant i resolent reptes de manera conjunta.**

El **primer repte** al qual es vol donar resposta és el d'orientar la xarxa a les persones, a la ciutadania, aprofundint en les dificultats que aquesta es troba per accedir a l'oferta cultural i definint estratègies per promoure l'accessibilitat de la mateixa: **com podem arribar a tothom?**

La jornada

Es va portar a terme una jornada amb tres espais de reflexió i participació que es van desenvolupar en paral·lel:

Workshop Mutare
Museu de la Vida Rural

Sessió de reflexió i cocreació amb agents de diferents àmbits, vinculats a la cultura, l'educació i el territori. Representants d'institucions públiques, grups i col·lectius.

Mutare kids
Museu de la Vida Rural

Sessió de joc propositiu per a la formulació de respostes davant el repte.

Espai de participació ciutadana
Plaça de l'Església

Dinàmica de participació oberta a la ciutadania mitjançant la proposta "Enquesta comestible".

Resultats de la jornada

1. Resultats del workshop Mutare

Les persones que van participar a la sessió van treballar en la identificació de barreres i dificultats que es troba la ciutadania en l'accés a l'oferta cultural del municipi i en la proposta d'accions per superar aquestes barreres.

Barreres i dificultats que es troba la ciutadania en l'accés a l'oferta cultural del municipi

Desconeixement de la diversitat:

- Desconeixement de necessitats i interessos de les persones del municipi.
- Prejudicis i manca de coneixement de la diversitat de valors culturals i religiosos.
- Generació d'ambients poc acollidors.
- Manca de coneixement de les necessitats de les persones amb diversitat funcional.
- Manca de representació dels col·lectius que no tenen presència, que "no hi són".
- Falta d'interès per altres costums i realitats.
- Manca d'intercanvi cultural.

Desconeixement de l'oferta cultural:

- Desconeixement del dret a generar cultura.
- Desconeixement de les activitats i de la forma d'accés i desinterès en alguns casos.
- Canals de comunicació poc eficients.

Dificultats d'accés:

- Dificultat d'accés per conciliació familiar.
- Barreres econòmiques.
- Barreres invisibles a les entitats que frenen l'entrada.
- Oferta no atractiva per a tothom.

Manca d'implicació i compromís a nivell social:

- Manca d'implicació i compromís en general.
- Individualisme. Manca de pensament col·lectiu.
- No hi ha vincle.

Estil de vida:

- No ens escoltem.

- Ens hem oblidat de jugar.
- Autoestima baixa i capacitisme.
- Sobreinformació. Massa estímuls superflus.
- Temps.
- Desconnexió de la natura i els ritmes orgànics.
- Obligació de ser sempre productius.
- Falta aturar-nos i pensar.
- No assumim riscos.
- Manca de relació interpersonal.

Gestió de l'oferta cultural:

- La qualitat és important, però pot ser una barrera.
- Manca d'espais de trobada i diàleg.
- Programem perquè funcioni.
- Falta de recursos econòmics.
- La cultura com a producte.
- Els veiem només com a consumidors.
- Desconeixem com funciona la cultura (a nivell polític).
- Abandonament de l'espai públic.
- Protocols. Estructures.
- Manca d'accés a eines de promoció i suport a la creació.

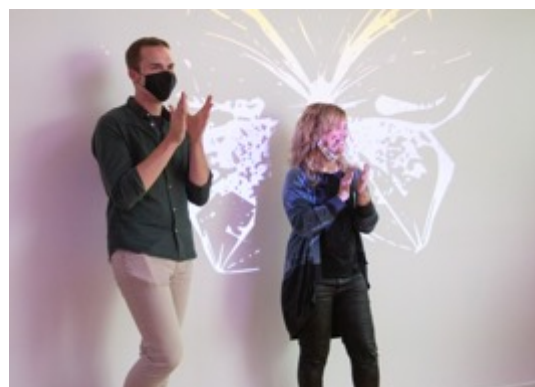
Bases per a l'elaboració d'un pla d'acció de l'Anella Cultural de l'Espluga de Francolí

Les propostes formulades permeten apuntar les principals línies d'acció que haurà de desenvolupar el pla d'acció de l'Anella Cultural de l'Espluga de Francolí:

- 1. Dissenyar i articular els mecanismes necessaris per treballar en xarxa, des de la implicació de les diferents entitats, agents culturals i socials i institucions, fent realitat l'Anella Cultural de l'Espluga de Francolí:**
 - Amb el lideratge i coordinació des de l'Ajuntament.
 - Amb la implicació i participació proactiva de les entitats.
- 2. Definir una oferta cultural inclusiva i innovadora, que respongui als diversos interessos, necessitats i realitats del municipi:**
 - Establint dinàmiques de diàleg amb els diferents grups de persones, col·lectius... per conèixer els seus interessos, necessitats i realitats.
 - Creant espais multiculturals, inclusivament i integradors, amb activitats neutres on tothom s'hi senti còmode.
 - Apropant la cultura a la comunitat.
 - Obrint-nos a noves propostes i no tenint por a innovar, amb accions com, per exemple:
 - Fira/ mostra cultural d'entitats i col·lectius.
 - Ràdio comunitària.
 - Agitadors/es culturals.
 - Un club de pensar i jugar.
 - Agenda cultural incentivada amb promocions.
- 3. Articular els recursos i eines de suport i desenvolupament necessaris:**
 - Posant a disposició espais multi-ús.
 - Dotant o demanant els suports econòmics necessaris (subvencions, bonificacions...).
 - Programant activitats accessibles econòmicament o gratuïtes.
 - Creant espais culturals per cocrear i facilitar el dret a generar i mostrar cultura.
- 4. Posar en valor l'aportació social de la cultura:**
 - Treballant per una educació crítica i creativa, de manera coordinada amb els agents educatius.
 - Exigint recursos i investigació per poder avaluar i mostrar l'impacte de la cultura.
 - Dissenyant i implementant un sistema d'indicadors qualitatius i d'aportació a la comunitat.
 - Creant sinergies culturals diverses.
 - Posant en marxa canals de comunicació efectius.

Aquestes són només unes primeres línies dibuixades a la jornada. Per fer realitat el pla, cal desenvolupar un pla d'acció que concreti les actuacions que es portaran a terme, la seva temporalitat, responsabilitats dels agents implicats i recursos necessaris.

Per a això, es recomana crear una comissió/equip motor per definir i impulsar el projecte, seguint la feina iniciada a la sessió, i incorporant representació dels diversos agents implicats.

2. Resultats del Mutare kids

Resultats de la dinàmica realitzada amb infants:

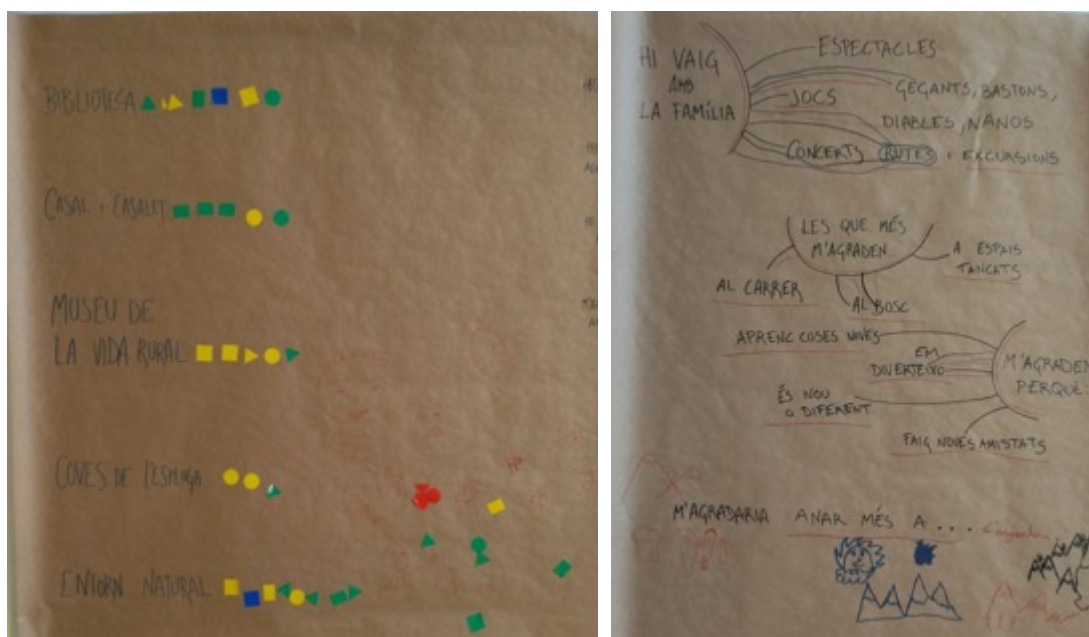
1. Grau de coneixença i ús dels enclavaments de l'Anella cultural:

El més conegut, visitat i més ben valorat, amb diferència, ha estat l'entorn natural, tant estadísticament parlant com quan ho s'ha comentat informalment. Al museu hi han vingut tots amb l'escola.

Preferències i estil de les activitats culturals que freqüenten:

- Van amb la família a: folklore popular i rutes i excursions. No van (o poc) a espectacles, jocs o concerts.
- Les que més agraden són al bosc i al carrer, respecte les que es fan a espais tancats.
- El que més valoren de les activitats culturals és que es diverteixen i fan noves amistats, respecte aprendre coses noves o la novetat/diferència respecte altres coses que puguin fer.

Conclusions...

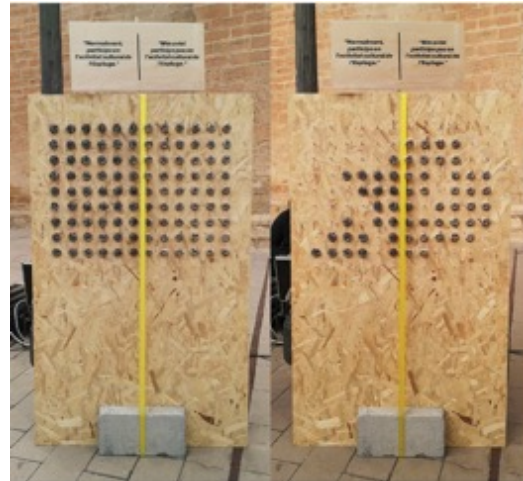
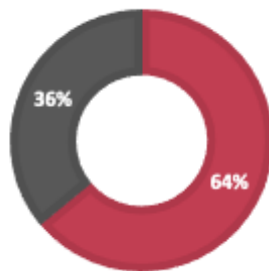
- Els equipaments o entorns que més freqüenten els infants són el Casal/Casalet (el 67% hi va molt), la Biblioteca (el 50% hi va molt) i l'entorn natural (el 50% hi va molt).
- Respecte els llocs menys freqüentats diuen que els hi agradaria anar-hi al Museu de la Vida Rural (86%) i les Coves de l'Espluga (60%).
- Valoren les activitats en espais oberts que els hi aporten diversió, noves relacions i aprenentatges.

3. Resultats de la dinàmica de participació ciutadana

Resultats de l'enquesta comestible realitzada a la Plaça de l'Església per l'equip de Rawscenography:

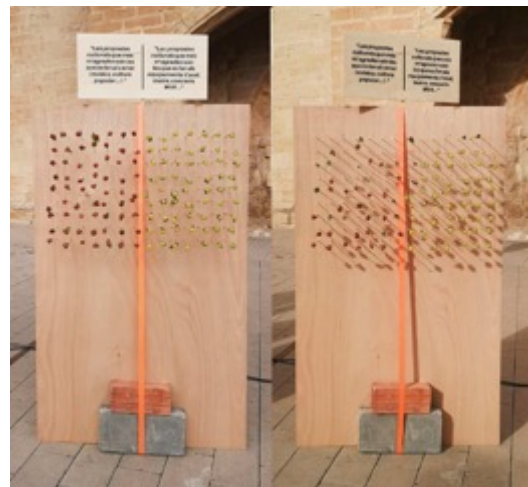
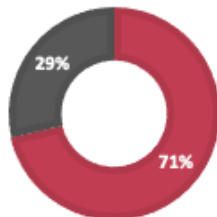
1. Valoració de la participació a l'activitat cultural del municipi:

- Normalment participo en l'activitat cultural de l'Espluga.
- Més aviat participo poc en l'activitat cultural de l'Espluga.

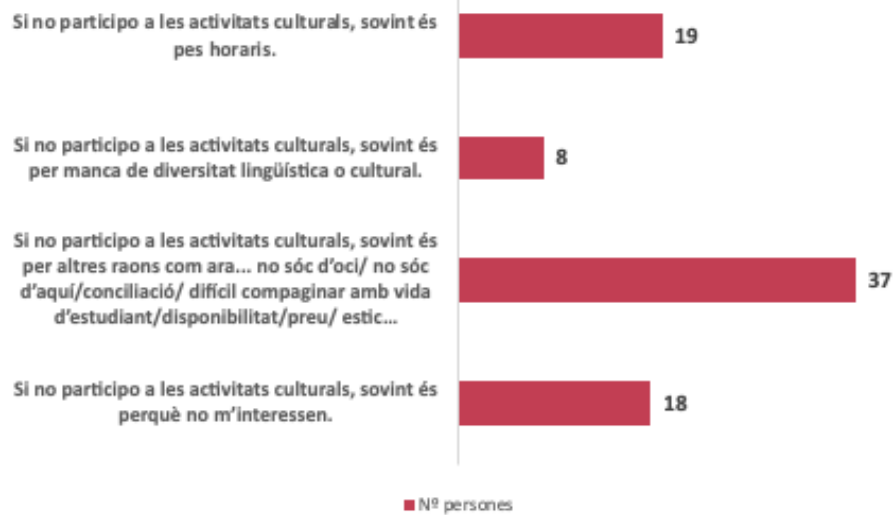

2. Valoració del tipus de propostes:

- Les propostes culturals que més m'agraden són les que es fan al carrer (música, cultura popular,...).
- Les propostes culturals que més m'agraden són les que es fan als equipaments (Casal, Teatre, concerts, MVR...).

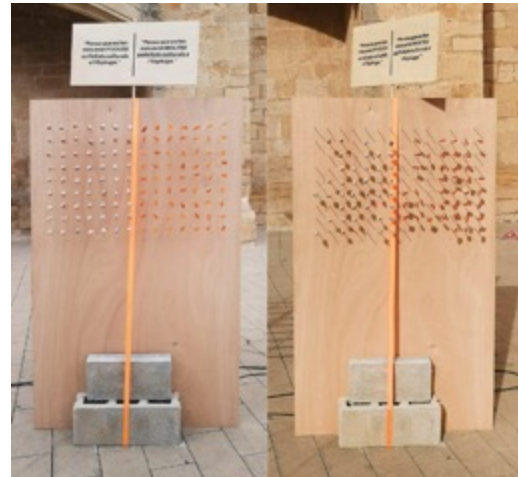
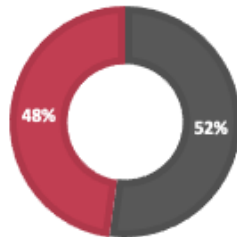

3. Raons per no participar:

4. Valoració de l'oferta:

- Penso que es fan més aviat POQUES activitats culturals a l'Espluga.
 ■ Penso que es fan més aviat MOLTES activitats culturals a l'Espluga.

5. Propostes:

Imagina que has de decidir quines activitats culturals es programen a l'Espluga, quines activitats/ espectacles/ accions organitzaries?

- Més concerts i activitats musicals (4).
- Música al Micro.
- Fires (3).
- Dansa.
- Aprofitament dels espais de la ciutat per actes culturals.
- Aprofitar més el local d'Auvènguen.
- Recuperar la baixada d'andròmines.
- E-Games.
- Activitat al carrer.
- Teatre.
- Teatre i cinema
- Més batucades i correfocs (2).
- Noves activitats
- Concerts, dansa i manualitats
- Activitats amb les entitats del poble.
- Pallassos.

Conclusions...

- Les persones que han participat a l'enquesta participen habitualment en l'activitat cultural de l'Espluga (64%).
- Són les activitat que es fan al carrer les que mostren valoracions més positives (71%) que les que es fan als equipaments (29%).
- Les barreres que dificulten la participació són diverses: conciliació, disponibilitat, horaris...
- Respecte la quantitat d'activitats ofertades, les valoracions són equivalents: un 52% de persones pensen que es fan poques activitats i un 48% que es fan moltes.

Principis de l'Anella Cultural de l'Espluga de Francolí: el decàleg

L'Anella Cultural de l'Espluga de Francolí neix des de la base d'un treball de coordinació i complicitat existent, que es nodreix dels resultats de la jornada Mutare i dels elements del Decàleg Mutare dels projectes culturals transformadors¹, i que defineix els següents principis, que guiaran les seves actuacions:

1. **Compromís amb els reptes socials del territori**, donant resposta a les necessitats pròpies de l'Espluga de Francolí, tenint la cultura i les arts com a vehicle de transformació.
2. **Cultura per a totes les persones**, observant i integrant la diversitat que caracteritza el nostre municipi, acollint totes les persones que en formen part.
3. **Aportació d'innovació artística i social**, des de la diversitat. Incorporant noves maneres de donar resposta a totes les persones, sense por a la diferència, eliminant qualsevol prejudici des de l'exercici creatiu amb orientació transformadora.
4. **La persona, totes les persones, protagonista activa**, establint per a això els processos de diàleg, coneixement i apropament necessaris entre totes les realitats del municipi.
5. **Connexió amb el binomi cultura-natura**, com a espai integrat per a la generació d'emocions i il·lusió per promoure el canvi social.
6. Despertant el **sentit crític** de tots els agents implicats, amb el treball transversal entre els sectors cultural, educatiu i social.
7. Recuperant **espais de reflexió i pensament compartit**, pausats, com a manera de construir noves propostes des de l'entorn rural.
8. **Implicació i cocreació**, com a projecte que vincula els diferents actius locals i equipaments culturals del municipi per dissenyar un espai de coordinació, intercanviar coneixements, experiències, potencials, dinàmiques i accions per la transformació social des de la perspectiva local.
9. **Rigor metodològic**, sistematitzant els processos de creació de valor social, cultural i comunitari, avaluant l'impacte assolit i compartint els aprenentatges per provocar un efecte multiplicador per al canvi social.
10. **Sostenibilitat**, avançant en el camí cap al desenvolupament sostenible, des de la triple dimensió social, econòmica i mediambiental, en la concepció i desenvolupament dels projectes culturals transformadors des dels entorns rurals.

¹ <https://fundaciocarulla.cat/mutare/decaleg/>